

▶ Petita crònica d'un viatge

Aquestes pàgines recullen les vivències del grup d'estudiants de segon d'Educació Social que el mes de febrer van fer un viatge d'estudis al País Basc.

Des de l'inici d'aquests estudis a la UdG, s'inverteix part de la formació en fer una estada de treball a un territori diferent del nostre per tal de conèixer altres maneres de fer, altres organitzacions, diferents maneres de donar resposta a les necessitats socials. Aquests darrers anys els centres visitats han estat al País Basc, i concretament aquest febrer s'han visitat diferents serveis de Donosti.

Els participants volem aprofitar l'espai de la revista per donar a conèixer la nostra experiència, des de diferents perspectives: d'una banda, una primera visió més descriptiva, consistent a explicar els diversos centres visitats; d'altra banda, una crònica de les activitats lúdiques que sempre van estretament lligades a aquesta mena d'activitats "menys acadèmiques".

Afegim també els pensaments escrits a la vora del Cantàbric per una alumna del grup (vegeu la secció "Espai creatiu").

▶ **Viatge d'estudis de segon d'Educació Social a diferents serveis socials de la Diputació Foral de Guipúscoa. La crònica més seriosa.**

L'objectiu principal del present document és apuntar els aspectes innovadors o aportacions destacables (a nivell de curiositat, per novetat, interès) dels centres visitats durant el viatge. En cap cas s'inclou una definició extensa i completa de cada centre i les seves característiques.

Ens vam trobar a l'estació de busos de Girona el dia 7 de febrer, per cert estava un xic boiroset, a les 5:30 h del matí. La intenció era

sortir a aquesta hora, però per circumstàncies inherents al despertar humà, finalment vam emprendre el viatge amb uns 45 minuts de retard.

L'arribada a Euskal Herria, concretament a la població guipuscoana de Pasaia fou a les 14:15h del mateix 7 de febrer. El dinar va ser de carmanyola, és a dir, menjar un entrepà i beure una cola (no volem fer propaganda de cap marca comercial, nosaltres estem per l'aigua de Caldes).

El primer centre visitat va ser la Comunitat d'Aprenentatge "Karmengo ama" al barri de Trintxerpe. Les característiques que més ens van sobtar de la visita foren les següents:

- ▶ La participació en el procés educatiu de diferents agents de l'entorn: mestres, pares d'alumnes, entitats/associacions sense ànim de lucre de la població, equip de serveis socials de l'Ajuntament... Destaquem especialment la bona coordinació que vam copsar entre aquests agents educatius.
- ▶ Existeix una espècie de contracte d'aprenentatge firmat per: mestre, alumne i pares d'aquest, on les tres parts es comprometen a assolir determinats objectius d'aprenentatge per part de l'alumne. Òbviament el paper de pares i mestre és oferir tot el suport en aquesta fita, i el rol de l'alumne és la implicació activa en aquest assoliment.
- ▶ La metodologia que utilitzen és de caràcter actiu i cooperatiu entre els educands.
- ▶ Adaptació i reconeixement al currículum de la diversitat lingüística: euskera, anglès, castellà i portuguès (utilitzen també el portuguès degut a l'elevat nombre d'alumnes d'origen lusità).

Un cop acabada la visita, aproximadament als voltants de les 5:30 h de la tarda, pujàrem novament a l'autobús, conduït per un xicot tot simpaticot i amb metxes de color rosset de nom Ferran, en direcció a l'alberg La Sirena (val a dir que no venien congelats). Aquí va començar l'altra cara del viatge, la més ludicofestiva sense estar mancada, però, de cert contingut educatiu (els gots de cubata són més amples que aquí, alguna màquina

expenedora de menjar també venia paper de fumar, els bascos utilitzen més la txapela que els catalans la barretina...).

El segon dia de visita constava de dos itineraris diferenciats. A continuació expliquem breument els serveis visitats en ambdós:

ITINERARI A:

El primer centre visitat va ser un servei de l'associació Aspace (Asociación de Ayuda a la paràlisi cerebral de Guipúzkoa), un centre de dia per a persones adultes amb paràlisi cerebral. El més destacable ho exposem a continuació:

- ▶ Bona organització interna dels usuaris. Feien assemblees, tenien algun tipus de comissió...
- ▶ Les instal·lacions eren realment magnífiques. Mesclaven espai ampli amb calidesa.
- ▶ Disposen de la norma de qualitat ISO. Es notava una bona gestió de la informació i del processos interns.
- ▶ Un dels eixos d'intervenció estava molt basat en l'afectivitat entre usuaris i educadors.
- ▶ Ens va sobtar el volum de centres que ASPACE gestiona a tota la província, concretament un total de 13 centres.

Seguidament, i encara dintre la franja horària matinal, vam visitar el centre d'Ameztagaña, dedicat a la reinserció social i laboral de persones preses que tenen concedit el tercer grau penitenciari. D'aquí n'apuntem el següent:

- ▶ Es tracta d'una experiència única a nivell de tot l'estat espanyol. Per tant, aquest ja és motiu d'interès per a realitzar-hi una visita.
- ▶ L'estada al centre no és obligatòria, és totalment voluntària.
- ▶ Cada usuari té el seu programa educatiu individualitzat, i sobre la valoració i acompliment d'aquest per part dels professionals, l'intern continua al centre o retorna a la presó.
- ▶ Com a punt feble del servei apuntem l'escàs o nul seguiment de les persones que han passat pel centre per tal de comprovar el nivell d'èxit o fracàs. Queda clar que aquest seguiment hauria de ser un cop hagin finalitzat la condemna de presó.

Després de la visita a aquesta peculiar experiència pràctica, va arribar el moment d'omplir l'estómac amb aliments euskalduns. És a dir, era l'hora de dinar. Un cop la panxeta estava ben pleneta, ens vam desplaçar al barri de Martutene per visitar el Gazteleku (Centre de joves) del barri, el qual és propietat de l'Ajuntament de Donostia. Les característiques que més ens van cridar l'atenció són:

- ▶ El centre en sí actuava a la vegada de punt d'informació i dinamització per al jovent del barri, centre cívic, espai jove...
- ▶ Potencien el desenvolupament comunitari a partir d'activitats i l'oferta d'espais de les instal·lacions de què disposen.

ITINERARI B:

El primer centre visitat va ser el “Centro de Iniciación Profesional” el qual es dedica a fer formació laboral per a joves d'edats compreses aprox. entre 16 i 21 anys. D'aquí en destaquem el següent:

- ▶ Alta dosis de realisme social i laboral. Estava molt encarat cap al món laboral quant a compliment d'horaris, normes, responsabilitat, material i instal·lacions.
- ▶ L'aprenentatge d'alguns dels oficis que s'ensenyaven, en un primer moment, era compartit entre usuaris i educadors. Així s'instava a l'aprenentatge cooperatiu i s'afavoria la cohesió de grup.
- ▶ La no-realització d'exàmens.
- ▶ En un principi el centre era únicament una nau industrial sense res a dintre. Els mateixos usuaris i educadors es van encarregar de pintar-lo, instal·lar-hi els mòduls, organitzar-lo...
- ▶ En general vam copsar un equip d'educadors actius i compromesos amb el servei.

El pròxim centre visitat va ser el de Zubieta, el qual és un complex de grans dimensions, de titularitat pública, que tracta persones amb discapacitat greu. Com a element innovador remarquem que es tractava d'una espècie de vila formada per diversos habitatges per als usuaris, i d'altres instal·lacions dins del mateix complex on s'efectuaven les activitats concretes. D'altres elements a destacar són els següents:

- ▶ Instal·lacions magnífiques i de grans dimensions.
- ▶ Sentiment d'habitatge propi per part dels usuaris.
- ▶ Cooperació/ajuda entre usuaris amb diferents nivells de discapacitat.
- ▶ El complex estava realment molt i molt bé, però es troba força aïllat respecte a la realitat social. Així doncs, denotem una carència important pel que fa al procés d'integració d'aquestes persones.

Després d'aquí, va arribar la tan esperada hora del dinar, tenint present, però, que els pinxos i els txakolis eren ingerits durant la nit. Després d'un bon àpat encara quedaven forces per fer l'última visita del dia. Aquesta va ser la visita d'una residència i centre de dia per a gent gran propietat de la “Fundación Matía”. D'aquí en destaquem les següents característiques:

- ▶ Grans instal·lacions i adaptades a les noves tecnologies.

- ▶ Molta comunicació i implicació familiar. Treball professional amb el nucli familiar.
- ▶ Activitats d'aprenentatge cooperatiu entre usuaris de la residència i l'escola del barri.

Aquí va finalitzar la jornada de visites del segon dia del viatge, aproximadament als voltants de les 19 h. de la tarda, i la parranda i el despiporre es va apoderar malèvolament dels cossos i ments de les futures educadores i educadors. Fins i tot una companya va patir un registre policial per part de l'Ertzaintza, als voltants de les 20 h. del vespre. El que no sabia, però, la policia basca, és que la companya no és de l'organització independentista i armada ETA, és d'AL-Qaeda (que algú li digui a l'Acebes si us plau!!!).

I tots cofoies i cofois, encara que amb ressaca txakolinera, vam encetar el tercer i últim del nostre apassionant viatge al País Basc. Seguint el patró del dia anterior, vam realitzar dos itineraris diferents, concretament es van visitar dos serveis, Xera i Argabe, que fan intervenció amb famílies que presenten problemàtiques diverses. En aquest cas, degut a les semblances existents entre ambdós centres visitats, els trets més interessants els apuntem conjuntament:

- ▶ El més important d'aquests serveis en comparació al nostre model de serveis socials, és l'energia i esforços que dediquen al treball amb les famílies. Aquest treball, de caire preventiu i educatiu, evita en moltes

ocasions que les problemàtiques familiars s'accentuïn i s'hagi de donar per exemple la institucionalització de nenes i nens en CRAE's.

► Diversos educadors tractaven la problemàtica familiar. És a dir, a diferència d'aquí que un sol educador/a, en aquest cas seria el/la d'assistència primària, realitza tota la intervenció, en els casos d'aquests dos centres tenen educadors/es especialitzats en cada membre de la unitat familiar.

Amb gran sentiment, la nostra visita va finalitzar. Eren als voltants de les 14 h. del divendres dia 9 de febrer, cadascú es va espavilar per trobar un lloc per dinar, i aproximadament cap a les 15 h. agafàvem l'autobús per emprendre el retorn cap a terres gironines.

I DESPRÈS DE LES VISITES...

El nostre viatge a Donostia no únicament va consistir en visitar diversos centres, sinó que també vam tenir l'oportunitat de gaudir de temps lliure per tal de conèixer la ciutat. Tot i que el temps d'esbarjo va ser força reduït no ens faltaven experiències ni anècdotes per explicar.

Després de deixar les maletes i d'instal·lar-nos a l'alberg, vam decidir vorejar la Concha per arribar al Barri Vell. Abans, però, una onada gegant ens va intentar mullar. La nostra intrèpida reportera fotogràfica va voler

immortalitzar aquesta imatge espectacular. Però les aigües del Cantàbric no ens van voler donar l'honor de poder captar aquesta meravellosa imatge. Seguint el camí cap al nostre destí, vam poder comprovar en les nostres pells el "mojabobos" (conegut com a xirimiri, plugim...). Un cop feta l'excursioneta per la Concha, vam arribar fins a la Plaça de l'Ajuntament on ens vam disposar a entrar al Barri Vell, un lloc paradisiac per anar de compres i "tapeo". Després de comprar jaquetes per tres euros, descobrir la botiga de "l'euro", comprar sabates per 5 eurillos, i souvenirs per a la família, vam decidir anar a sopar, ja que la gana ens atacava. Un cop dins d'una tasca, vam poder degustar les típiques tapes basques: diferents sabors i aromes omplien els nostres paladars. Tot això acompanyat d'un bon txakolí que engrescava l'ambient. No obstant, alguna panxa encara roncava i es va veure en la necessitat de consumir les últimes existències que li quedaven dins la carmanyola del dinar.

Havent sopat, vam envair un bar fins ben entrada la matinada. Mentre el cambrer va anar a fer visites a la xati del bar del costat (per fer vés a saber què...) vam aprofitar per fer l'intent de reconvertir el local en un self-service de cervesa! Ja farts de cervesa i amb consciència que l'endemà haviem d'anar a fer visites... què millor que una bona passejada amb els peus en remull a la platja.

A les set del matí, les més matineres i

previsores ja estaven preparades per estalviar-se la cua de la dutxa. D'altres, més "viues", es van colar al lavabo dels nois que, com ja és sabut, en aquesta carrera són pocs i "perezosos".

Durant les visites les cares eren de por! Qui no dormia, badallava i si no se la gratava. D'aquesta manera vam passar la resta del dia en una ruta maratoniana on la dificultat era poder conciliar menjar, entrevistes, visites i mantenir els ulls oberts.

"A tranques i barranques" vam arribar a la nit. Ja estàvem altre cop als carrers dels bars fent ruta de tapes i birra. Sortint del 2x1 d'erasums (tangas a 3 euros "lenceria fina", que tela marinera!! Jeje!!) i amb la noia de les roses engatusant el personal, vam patir el robatori DEL TÀMPAX!

Llarga nit al bar del nostre amic cambrer i tornada cap a l'alberg. La majoria, ja cansats de tot el dia...directes al llit! Però, un grupet d'il·luminats encapçalat pel papa de tots/es, va fer una assemblea als lavabos tot intimant i fent confessions.

Ja l'últim dia, ens vam tornar a dividir i cap als centres! Aquest, però, se'ns va fer curt, ja que a les 3h del migdia el bus ens esperava per fer la migdiada tot tornant cap a casa!!

◀
Marc Badia, en representació dels estudiants de 2n d'Educació Social